

Nieuwsbrief nr. 24

december 2017

Stichting voor Boete & Verzoening

met
Israël en anderen

Secretariaat

Beata Hartendorf-Schaap
Prinsessenkade 22, 2012 MB Haarlem
tel. 023-5317439
e-mail: bhartendorf@filtnet.nl

www.boete-verzoening.nl

Financiën

Harriët Tamminga-Hebels
Otterveld 16, 8017 MK Zwolle
tel. 038-4660133
e-mail: info@boete-verzoening.nl

Bankrekening

NL59 INGB 0000 9125 04
St. Boete en Verzoening
Otterveld 16, 8017 MK Zwolle

DE STENEN SPREKEN

Telkens als ik een voorwoord moet schrijven voor de eindejaars-nieuwsbrief dwalen mijn gedachten terug naar wat voor werken van verzoening dit jaar weer het meest in het oog springen. En ook nu is dat weer het werk op de Joodse begraafplaatsen geweest.

We kennen allemaal de uitdrukking: ‘Als stenen konden spreken’. Maar voor ons is dat helemaal geen vraag, want de stenen op heel veel Joodse begraafplaatsen hebben door de jaren heen een heel duidelijke en vér klinkende stem gekregen, die door duizenden is gehoord.

Stenen! Ja stenen hebben ook in de Bijbel al een belangrijke functie gehad. Denk maar aan Jacob die een steen gebruikte als hoofdkussen. Denk ook aan de tien geboden, die door de vinger Gods in steen werden gegrift en die zijn

blijven spreken tot de dag van vandaag. Of aan David die met een kleine steen een grote reus wist te verslaan en daardoor een oorlog won.

Stenen werden gebruikt om altaren te bouwen, om grenzen mee aan te geven, om straten mee te plaveien en om huizen mee te bouwen. Maar ook om wetsovertreders te stenigen. En wat denkt u van die kleine steentjes, die als eerbetoon op Joodse graven worden neergelegd ter herinnering aan de overledenen. Kortom, stenen zijn door alle tijden heen heel belangrijk geweest en wie denkt dat we het Stenen Tijdperk ver achter ons hebben gelaten, heeft het goed mis.

Het is voor ons een van-God-gegeven opdracht om de stenen op Joodse begraafplaatsen hun stem weer terug te geven. Het zijn allemaal ‘stille’ getuigen van verzoening, tot eer van God en tot zegen van zijn uitverkoren volk. Het is onze wens en ons gebed dat we ook in 2018 de stenen weer mogen laten spreken.

WOUT BOUWMAN

WAAR IS HET AFGELOPEN JAAR GEWERKT

Winsum (door de Groningse werkgroep)

Op maandag 8 mei komen een 20 tal mensen naar Winsum om mee te gaan helpen de oude Joodse begraafplaats op te knappen. In de voorafgaande week is er al flink voorwerk verricht door Johan de Wolf en de broers Hoeke en Wietze Hiemstra. Nadat we samen het Kaddish gebed hebben uitgesproken gaan we aan de slag. Er zijn een aantal mensen uit Winsum e.o gekomen die gehoor hebben gegeven aan de oproep in het kerkblad. In de verwachting dat de temperaturen aangenaam zullen zijn moeten we dat idee de komende dagen aardig bijstellen. Een koude, noordelijke wind heeft vrij spel over de kale landerijen. Er wordt naar huis gebeld om mutsen, sjaals en handschoenen te brengen. Gelukkig kunnen we ons opwarmen in het naastgelegen huis waar Sam en Janet Bolt wonen. Zij zijn zeer verbonden met ons werk en zijn een heerlijk gastvrij adres waar het

straalkacheltje ons opwarmt in de pauzes en lekkere soep de lunch verrijkt. Het is bewonderenswaardig te bemerken dat de mensen, ondanks de kou, de volgende dag weer aanwezig zijn om samen het werk af te maken. Uiteraard worden er tips uitgewisseld hoe je je kunt kleden tegen de kou en hoe je weer op temperatuur kunt komen als je thuis bent.

Het werk vordert zo snel dat we op donderdagmiddag het werk kunnen afronden en dan ziet de begraafplaats er weer goed verzorgd uit. De stenen staan recht, een gebroken steen is gelijmd en alle letters zijn weer leesbaar. De pers is aanwezig en schrijft twee mooie artikelen in het plaatselijke Winsumer krantje en in het Dagblad van het Noorden. We zijn Sam en Janet zeer dankbaar voor hun gastvrijheid, Sam was in de periode van de werkweek al ernstig ziek maar heeft zich nog met veel energie ingezet. Kort na de werkweek is Sam overleden, hij heeft altijd met hart en ziel Israël in zijn gebeden betrokken. Samen hebben

zij vele Joodse mensen, die een bezoekje wilden brengen aan de begraafplaats, hartelijk ontvangen in hun huis en het werk van Boete en Verzoening onder hun aandacht gebracht.

Twee prachtige ambassadeurs van ons werk.

Het was, ondanks de kou, een hartverwarmende week die tot vertroosting heeft mogen leiden voor Joodse nabestaanden, zo hebben wij recentelijk vernomen.

AAFKE STOPPELS

Winschoten

We mogen terugzien op een zeer gezegende werkweek in Winschoten en Bad Nieuweschans, Farmsum en Oude Pekela. Er was een goede samenwerking met de mannen van de historische vereniging uit Winschoten. Zij hebben zelfs voor ons nog verschillende werkzaamheden afgemaakt in de week erna. Kees de Boer en Gerrit Brak hebben de hele week een graf gerestaureerd in Oude Pekela en prachtig werk afgeleverd. Grafperken werden opgeknapt en zo'n 500 stenen aan beide (!) zijden geletterd. De lijmploeg en rechtzet-ploeg hebben zeer veel werk verzet. De gemeente Oldambt hielp ons waar het maar mogelijk was in de voorbereidingen. Wij danken een ieder die op wat voor wijze hier een bijdrage aan geleverd heeft. We danken de joodse gemeenschap voor de mogelijkheid en het vertrouwen dat we dit mochten doen. Maar de meeste dank gaat uit naar de Bewaarder van Israel, bij wie ook wij mogen schuilen.

Rotterdam

We hebben met een groep Rotterdammers het hoofdpad op het Bet Chajiem (huis der levenden) aan het Toepad mogen verbreden door de graskanten af te steken. In het najaar mochten we de witte streep midden op de weg voor de Kohaniem (priesters) opnieuw wit schilderen. Net voordat de najaarsregens losbarstten konden we dit schilderwerk afmaken. Voor de degelijkheid zou het beter zijn in het voorjaar hierop nog een 2^e laag aan te brengen. Een echtpaar uit Delft heeft op hun knietjes een 5-literblik leeg geverfd. Het resultaat mocht gezien worden. We waren dankbaar dat we dit mochten doen.

PIET LUIJTEN

INTRODUCTIE

Een bijdrage tot verzoening

Een gebaar van vriendschap

Wist u dat Boete & Verzoening ook presentaties over ons werk en motivatie kan geven in uw gemeente of vereniging?

We hebben een mooie PowerPoint presentatie gemaakt die alle aspecten van ons werk duidelijk laat zien en waardoor de aanwezigen een goede indruk krijgen waarom en wat alle vrijwilligers van Boete & Verzoening doen.

Uiteraard nemen we dan ook folders mee en boekjes 'Een Spijker aan de Brug' die verkocht kunnen worden.

Wilt u het werk van B&V op deze manier promoten, stuur dan een mailtje naar info@boete-verzoening.nl zodat we e.e.a. verder af kunnen spreken. Wat de kosten betreft: graag zien we dat de reiskosten van degene die de presentatie doet vergoed worden, en er een collecte voor B&V gehouden wordt.

HARRIËT TAMMINGA

PLANNEN VOOR VOLGEND JAAR

Een Spijker aan de Brug

De meeste lezers van onze Nieuwsbrief weten dat er de laatste jaren meerdere vertalingen beschikbaar zijn gekomen van het boekje 'Een Spijker aan de Brug'. Als eerste kwam de Hebreeuwse vertaling uit, daarna de Russische en vorig jaar de Engelse.

Alle vertalingen hebben intussen al vaak hun weg gevonden en soms hebben we al exemplaren bij moeten laten drukken!

Wat we echter nog misten is een **Duitse** vertaling en die hopen we DV begin volgend jaar te kunnen laten drukken. Op dit moment worden de laatste correcties aan de vertaling aangebracht en kan daarna de vertaalde tekst door de drukker verwerkt worden.

Israël als vraag aan de Christenheid

Dit is de titel van een brochure van ds. Henk van Vliet, die aan de wieg van B&V stond. Het taalgebruik van dit boekje is echter verouderd en daarom zijn enkele mensen, waaronder Wout Bouwman en Gerrit Jan Loor, bezig om deze brochure te 'hertalen'.

Suriname en Antillen

Er is behoefte om in Nederland meer informatie te geven over de rol van Nederlanders en hun regering in deze gebieden. We denken dan aan de slavenhandel, de behandeling van slaven in deze gebieden en hoe de overheid dit regelde.

Vanuit Suriname kregen we de reactie dat dit in Suriname zelf genoeg bekend is, maar dat er juist Nederlanders hier meer over zouden moeten weten.

Het bestuur van B&V bezint zich er op hoe we dit vorm kunnen geven.

PROJECT TILBOK.

Op deze manier willen wij aan u vragen of u onze vrijwilligers tegemoet zou willen komen om een **eenmalige gift** te geven voor de aanschaf van een professionele 'portaalkraan', die een steenhouwer ook gebruikt om de zware grafstenen op te tillen. We noemen dat apparaat ook wel 'tilbok'.

We willen die tilbok graag zelf aanschaffen, en niet meer steeds hoeven te lenen van de Joodse gemeente Amsterdam, en wel om de volgende reden:

- veiliger te kunnen werken (volgens norm arbowetgeving)
- bescherming van de ruggen van onze vrijwilligers.
- onze dienst aan de joodse gemeenschap op een verantwoorde wijze uit te kunnen blijven voeren nu de groepen vrijwilligers elk jaar alleen maar groter worden.

Als 30 mensen hiervoor € 100 offeren kan dit project doorgang vinden.
Geef uw extra gift hiervoor op onze bankrekening o.v.v. 'tilbok'
Alvast hartelijk dank!

PIET LUIJTEN